

§ 351

Valtionperintöjen hakuperusteiden ja käyttötarkoituksen vahvistaminen

HEL 2020-007015 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti vahvistaa valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveystoimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämät avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä toimialalautakuntien voimassa olevia avustusten jakoperusteita.

Lisäksi kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa uudistamaan talousarvion budjetointi- ja kirjanpitoikäytännöt valtionperintöjen osalta, osoittamaan talousarviossa vuosittain valtionperinnöistä jaettavien avustusten määrän toimialoille sekä huolehtimaan ohjeistuksesta toimialoille koskien valtioperintövarojen kirjanpitoa, vastaanottamisen käytännön toimia, käyttöä ja käytön seuranta.

Kaupunginhallitus kumosi kaupunginhallituksen päätöksen 13.1.2014 § 42.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 13.01.2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.1.2020 hallintosäännön muutoksen, jolla toimivalta valtionperintönä saadun ja toimialalle osoitetun omaisuuden käytöstä lisättiin toimialalautakunnan yleiseen toimivaltaan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan erityisestä toimivallasta poistettiin toimivalta valtion perintönä saaman ja kaupungille luovuttaman omaisuuden käytöstä. Päätöksessä todettiin, että hallintosääntömuutoksen jälkeen kaupunginhallitus tekee päätöksen valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien hakuperusteista ja käyttötarkoituksesta. Tarkoituksena on käyttää valtionperintövaroja jatkossa myös kulttuuriavustuksiin ja osoittaa avustusmäärärahat sosiaali- ja terveys- sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialoille talousarviossa.

Kaupungin oikeus hakea valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kunnalle

Perintökaaren (40/1965) 5 luvun 1 §:n mukaan perintö menee valtiolle, jollei perillistä ole. Perintökaaren 5 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan omaisuus voidaan luovuttaa myös sille kunnalle, jossa perittävä viimeksi asui. Kiinteä omaisuus voidaan lisäksi luovuttaa sille kunnalle, jossa omaisuus sijaitsee.

Valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamisesta annetun asetuksen (1257/2007) 1 §:n mukaan valtiolle perintökaaren tai Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 63 §:n nojalla tulleesta omaisuudesta tulee Valtiokonttorin ilmoittaa sille kunnalle, jossa perittävä viimeksi asui. Kiinteästä omaisuudesta on lisäksi tehtävä ilmoitus kunnalle, jossa omaisuus sijaitsee.

Valtiokonttori lähettää kunnan kirjaamoon ilmoituksen jokaisesta haettavasta kuolinpesästä heti, kun pesänhoitajalta on saatu perukirja ja tieto siitä, että valtiolle perintönä tulleessa kuolinpesässä on omaisuutta. Hakemuslomakkeen ohjeiden mukaan kunnan tulee ilmoittaa jokin sosiaalinen tai kulttuuriin liittyvä käyttötarkoitus haettavalle omaisuudelle. Käyttötarkoituksen on hyvä olla tarpeeksi yleisluontoinen. Hakemusta ei tarvitse muuten perustella eikä omaisuuden mahdollinen luovuttaminen kunnalle perustu tarveharkintaan. Hallintosäännön 12 luvun 5 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan kaupunginlakimies hakee valtion perintönä saaman omaisuuden luovuttamista kaupungille ja ottaa sen vastaan.

Valtionperintöjen aiemmat hakuperusteet ja käyttötarkoitus

Kaupunginhallitus päätti 13.1.2014 (§ 42) vahvistaa valtion perintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämät avustukset järjestöille toimintaan helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaven-

tamiseksi. Päätös tehtiin sosiaaliviraston ja terveystieteiden yhdistymisen vuoksi.

Valtionperintöjen nykyinen käyttö

Vastaanotettujen valtionperintöjen määrä on ollut vuosittain 1,9–5,0 miljoonaa. Varoja osoitetaan vuosittain avustuksiin siten, että kertyneillä varoilla voidaan turvata seuraavan vuoden avustuskoko. Vuosittain valtionperintöjä on jaettu avustuksina 1,9–2,8 miljoonaa.

Sosiaali- ja terveystieteiden avustuksiin käytetään sekä talousarvion liitteessä osoitettuja avustusrahoja että valtionperintöjä. Määrärahoja käytetään sosiaali- ja terveystoimialalla avustuksiin helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Avustukset ryhmitellään käyttötarkoitusten perusteella, jotka kattavat keskeiset sosiaali- ja terveystoimialan palvelut ja asiakasryhmät. Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta päättää avustusten saajista. Avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä sosiaali- ja terveystoimialan voimassa olevia avustusten jakoperusteita ja periaatteita, joista sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta on viimeksi päättänyt 3.9.2013 (§ 288).

Käytön laajentaminen kulttuurisiin tarkoituksiin

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä ja kaiken palvelutuotannon tavoite. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2019 (§ 213) Helsingin hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet vuosille 2019–2021. Valtionperintöjen käytön laajentaminen sosiaalisesta ja terveydellisestä tuesta myös kulttuuriseen toimintaan edistää uuden hyvinvointisuunnitelman tavoitteita, jossa kulttuurin saatavuus tunnustetaan osaksi kokonaisvaltaista hyvinvointia. Hyvinvointisuunnitelman mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ymmärretään Helsingissä laajasti ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä eri toimialojen kesken. Tärkeitä kumppaneita ovat kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset. Viime aikoina tietoisuus taiteen ja kulttuurin myönteisistä vaikutuksista ihmisen hyvinvointiin on lisääntynyt ja asiasta on saatavilla tutkimustietoa.

Hyvinvointisuunnitelman neljäs painopiste on ikääntyneiden toimintakyvyn ja osallisuuden vahvistaminen. Tavoitteena on vahvistaa ikääntyneiden väestön hyvinvointia ja toimintakykyä sekä parantaa ikääntyville väestölle tarjottavien palvelujen laatua ja ottaa huomioon ikääntyneiden tarpeet palvelutuotannossa paremmin. Huomiota kiinnitetään erityisesti ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää sekä tarvittavaan tukeen ja palveluihin kaikissa elämäntilanteissa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla valtionperinnöt kohdennetaan ikäihmisten kulttuuripalveluja toteuttaville tahoille voimassa olevien avustusohjeiden mukaisesti. Avustuksilla parannetaan ikääntyneiden helsinkiläisten mahdollisuuksia elää kokemusrikasta elämää. Avustusehdoissa otetaan huomioon Helsingin hyvinvointisuunnitelman ja liikumisohjelman arkiaktiivisuuden lisäämistä koskevat tavoitteet. Hallintosäännön 29.1.2020 mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää valtionperintönä kaupungille luovutettujen ja toimialalle osoitettujen varojen käytöstä. Toimivalta on mahdollista delegoida päätöksellä jaostolle tai jaostoille. Avustuksista päätettäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupungin avustusten yleisohjeita sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan voimassa olevia avustusten jakoperusteita ja periaatteita.

Valtionperintöjen käytön laajentaminen hyvinvointia edistävään kulttuuritoimintaan sekä erityisesti ikääntyneiden kulttuuripalveluihin on ollut vireillä useamman vuoden ajan. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on tehty useita ikääntyneiden kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita koskevia selvityksiä, joissa on todettu tarve kattavampiin ikääntyneiden palveluihin

Uudessa kulttuuritoimintalaissa (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, § 2 ja § 3) säädetään kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisestä sekä tavoitteista. Lain mukaan kunnan tavoitteena on mm. edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saavutettavuutta sekä vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin. Käytön laajentamisella kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämiin avustuksiin vastataan osaltaan ikääntymisestä aiheutuviin palvelutarpeen muutoksiin sekä huomioidaan erityisesti ikääntyneet, jotka ovat heikommassa asemassa kulttuurioikeuksien toteutumisen suhteen.

Talousarvio- ja kirjanpitoikäytännöt

Valtionperintöjen kirjanpidollinen käsittely muuttui vuoden 2019 alusta. Aiemmin valtionperintöjä käsiteltiin taseessa. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taseessa olleet valtionperintövarat noin 4,6 miljoonaa euroa tuloitettiin sosiaali- ja terveystalouden palvelujen talousarviokohdalle. Vuoden 2019 alusta lukien valtionperinnöt on kirjattu tuloiksi sosiaali- ja terveystalouden palvelujen talousarviokohdalle. Talousarviokohta on bruttobudjetoitu eli sitova taso on menot. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveystoimiala voi hakea ylitysoikeutta menoihin valtionperinnöistä myönnettyjen avustusten verran, perusteena saadut tulot.

Kaupungin tulee pyydettäessä osoittaa Valtiokonttorille, mihin valtionperinnöt on käytetty. Tämän vuoksi valtionperintöjen käytöstä laaditaan sosiaali- ja terveystoimialalla erillistä seurantaa. Näin seurataan valtionperintöjen vuosittaista käyttöä ja sitä, milloin varat käytetään myönnettyyn käyttötarkoitukseen.

Laajennettaessa valtionperintöjen käyttöä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, talousarvion budjetoitinkäytännöt tulee uudistaa. Valtionperintöinä saatavia tuloja seurataan ja tulojen perusteella arvioidaan vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä toimialoille valtionperinnöistä osoitettavien avustusmäärärahojen määrää. Lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveystoimialan avustusmäärärahat säilyvät luovutettavaksi tulevien valtionperintöjen sen salliessa suunnilleen nykyisellä tasolla ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan avustusmääräraha on alkuvaiheessa alle 500 000 euroa. Kaupunginhallituksen yleisen toimivallan perusteella voidaan valtionperinnöistä tarvittaessa osoittaa määrärahoja toimialoille myös kesken vuoden kaupunginhallituksen erillispäätöksellä. Valtionperintöjen käytön laajentuessa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston tulee myös uudistaa tarkoituksenmukaiseksi kirjanpitoikäytännöt sekä valtionperintöjen käytön seuranta ja ohjeistaa niistä toimialoja, joille osoitetaan varoja valtionperinnöistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 13.01.2014

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala